

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie / Master of Science in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy (master) van de Katholieke Universiteit Leuven

datum	1. Inleiding
19 maart 2014	Bij brief van 31 januari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie / Master of Science in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy (master). Deze aanvraag is ontvangen op 31 januari 2013 en
onderwerp	ontvankelijk verklaard op 8 mei 2013.
Definitief	
accreditatierapport en -besluit	
(001514)	
bijlage	
2	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Léon Plaghki, emeritus fysische geneeskunde en revalidatiegeneeskunde, UCLouvain, voorzitter van de visitatiecommissie Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie in 2004 (VLIR).

Leden:

- Dhr Stefaan Peeters, (lid) zelfstandig kinesitherapeut-manueel therapeut, co-voorzitter van de Nederlandstalige vleugel van AXXON, beroepsorganisatie in de kinesitherapie;
- Prof. dr. Patrick Alfons Willems, (lid) professor in de biomechanica, Vice-decaan Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen, UCLouvain;
- Prof. dr. Ineke Wolfhagen, (onderwijsdeskundige) Associate Professor, universitair hoofddocent capaciteitsgroep onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch, Universiteit Maastricht;
- Lisa Pernet, (student-lid) masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie, Vrije Universiteit Brussel;
- Pieter Van Bossuyt, (student-lid) masterstudent in de Revalidatiewetenschappen en Kinesitherapie, optie manuele therapie, Artesis;

Secretaris:

- Dhr. Dries Froyen, stafmedewerker van de Cel Kwaliteitszorg van de Vlaamse HogescholenRaad (VLHORA).

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie beoordeelt het facet 'niveau en oriëntatie' van de opleiding als goed. Zij stelt vast dat de opleiding belang hecht aan de evidence based practice benadering van de kinesitherapie en inzet op het vormen van academisch gevormde kinesitherapeuten en beginnende onderzoekers. De commissie waardeert de inzichtelijke onderverdeling van de doelstellingen in academische, academisch/professionele en professionele doelstellingen. Het opleidingsprofiel geeft blijk van voldoende aandacht voor zowel professionele als academische competenties. De opleiding formuleert ook gevorderde professionele competenties per afstudeerrichting die ze aanbiedt. Zij stelt vast dat de opleiding rekening heeft gehouden met de decretaal vastgelegde doelstellingen voor academische masteropleidingen in Vlaanderen. Het opleidingsprofiel is volgens de commissie duidelijk en beantwoordt aan het niveau en de oriëntatie dat van een masteropleiding wordt verwacht. De commissie vraagt echter meer aandacht voor internationale aspecten binnen het opleidingsprofiel. De commissie suggereert de visie over internationalisering in een visietekst vast te leggen en meer concrete doelstellingen op dit gebied in het opleidingsprofiel op te nemen.

De commissie beoordeelt het facet 'domeinspecifieke eisen' als voldoende. Zij stelt vast dat de opleiding de volgende bronnen heeft gebruikt bij het opstellen van de domeinspecifieke doelstellingen: het beroepsstatuut van de kinesitherapie en het beroepsprofiel van de kinesitherapeut opgesteld door de Nationale Raad voor Kinesitherapie (NRK). De commissie is van mening dat de domeinspecifieke opleidingdoelstellingen tegemoet komen aan de eisen van (buitenlandse) vakgenoten en aan de door de commissie geformuleerde minimeisen in het domeinspecifiek referentiekader. De commissie beveelt aan om in het opleidingsprofiel competenties omtrent het managen van een zelfstandige praktijk op te nemen. De commissie constateert dat de opleiding getracht heeft om bij het opstellen van het opleidingsprofiel een breed draagvlak te creëren en waardeert de initiatieven om het

Pagina 3 van 15 opleidingsprofiel breder bekend te maken. De opleiding heeft haar opleidingsprofiel internationaal gebenchmarkt. De gezamenlijke competenties focussen vooral op de professionele competenties die een kinesitherapeut moet bezitten, en aanvullend hierbij zijn de academische en academisch/professionele competenties opgenomen in het opleidingsprofiel. De commissie constateert dat de inrichting van een Engelstalige variant ten doel heeft bij te dragen aan de kwaliteits- en capaciteitsuitbouw van de instelling en opleiding en op termijn buitenlandse onderzoeksexpertise aan te trekken. De commissie waardeert de ambitie om een internationale master in te richten, maar vraagt het visiedocument hieromtrent verder uit te werken tot een visie die wordt gedragen door alle medewerkers. De commissie constateert dat studenten in de Engelstalige masteropleiding al een brede professionele basis hebben vooral hun theoretische basis wensen uit te breiden, hetgeen zich vertaalt in de opleidingsdoelstellingen voor de Engelstalige masteropleiding.

Programma

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele en academische gerichtheid' voor de masteropleiding als goed en voor de Engelstalige Masteropleiding als voldoende. Zij stelt vast dat de opleiding veel belang hecht aan evidence based handelen en wetenschappelijk onderzoek centraal stelt in het programma. De commissie constateert dat de opleiding ambieert de kennisontwikkeling van de studenten te realiseren dankzij een optimale interactie tussen onderwijs en onderzoek. De ontwikkeling van onderzoekscompetenties die de studenten nodig hebben voor het uitvoeren van de masterproef komt op een geïntegreerde manier aan bod in de academisch/professionele opleidingsonderdelen. In de Engelstalige masteropleiding wordt extra aandacht besteed aan het verwerven van onderzoeksvaardigheden in verschillende opleidingsonderdelen. Aansluitend hierbij stelt de commissie vast dat actuele, internationale vakliteratuur geïntegreerd wordt gebruikt. De commissie is van mening dat de kennisontwikkeling door de studenten plaatsvindt in interactie tussen het onderwijs en het wetenschappelijke onderzoek van docenten en dat studenten dit waarderen. De commissie stelt vast dat naar aanleiding van de vorige visitatie de opleiding inspanningen heeft gedaan om het concept van de stage te verbeteren. Studenten lopen in het eerste jaar op vijf verschillende plaatsen een klinische stage van een maand, waaronder vier stages in ziekenhuizen, en daarnaast een maand stage binnen een privépraktijk. De opleiding heeft volgens de commissie een duidelijke visie en een uitgewerkt concept voor de stage. De studenten worden op de stageplaatsen begeleid door stagebegeleiders en dienen een e-portfolio bij te houden. De commissie is van mening dat de e-portfolio's degelijk zijn uitgewerkt. De commissie vraagt de opleiding studenten regelmatig van inhoudelijke feedback op het stageverloop te voorzien. De commissie waardeert de inspanningen van de opleiding betreffende de stage, maar acht de organisatie van de stages nog steeds voor verbetering vatbaar en vraagt de opleiding om de inspanningen voort te zetten om van de stages echte leermomenten te maken. De commissie stelt vast dat voor de Engelstalige masteropleiding in het eerste jaar een stage van slechts twee maanden op twee verschillende stageplaatsen is voorzien. Het concept en de organisatie van de specialisatiestages in de Engelstalige masteropleiding is hetzelfde als in de Nederlandstalige masteropleiding. De commissie stelt vast dat het moeilijker is om kwaliteitsvolle en relevante stageplaatsen te vinden omwille van de taal van de studenten in de Engelstalige variant. De commissie waardeert het systeem van peter- en meterschap om de Engelstalige studenten weg wijs te maken op hun stageplek, maar is van mening dat dit niet als vervangend voor de begeleiding door stagementoren en de opleiding kan worden beschouwd.

Pagina 4 van 15 Ze beveelt de opleiding aan extra inspanningen te doen bij het vinden van kwaliteitsvolle en zinvolle stageplaatsen en voor de begeleiding van de Engelstalige studenten.

De commissie beoordeelt het facet 'relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma' als voldoende. Zij waardeert dat de opleiding vanuit een competentiematrix vertrekt om het programma aan te passen. De competenties die de opleiding ambiert komen aan bod in het programma en de opleiding heeft aandacht voor het bereiken van haar doelstellingen. De commissie is van mening dat het programma toelaat de doelstellingen van de opleiding te bereiken. De commissie stelt vast de opleiding ervoor kiest om de studenten zoveel mogelijk opleidingsonderdelen te laten volgen aan de instelling waar ze staan ingeschreven. Iedere locatie staat zelf in voor de organisatie van de stages en van Masterproef deel 1. De commissie stelt vast dat het gemeenschappelijk programma gekoppeld is aan de gekozen afstudeerrichting en wordt opgesplitst in academisch, academisch/professionele en professionele vorming. Iedere instelling die participeert aan de gezamenlijke afstudeerrichtingen staat zelf in voor de organisatie van de stages en van Masterproef deel 2. De commissie stelt vast dat het programma van de Engelstalige masteropleiding verschilt van dat van de Nederlandstalige masteropleiding om tegemoet te komen aan de accentverschillen van de doelgroep. De professionele vorming bestaat uit een kleiner pakket van praktijkgerichte opleidingsonderdelen en de algemene stage beslaat slechts tien studiepunten. De commissie stelt vast dat de meeste opleidingsonderdelen gezamenlijk met de Nederlandstalige studenten worden aangeboden en de opleiding erover waakt om waar nodig opleidingsonderdelen te ontubbelen indien het gebruik van het Engels door de studenten als belemmerend voor hun leerproces wordt ervaren. De commissie suggereert om interdisciplinaire elementen in het programma op te nemen. Zij stelt verder vast dat de opleiding weinig promotie maakt om de studenten te stimuleren een buitenlandervaring op te doen. Voor de meeste afstudeerrichtingen worden er buitenlandse stages aangeboden, maar voor de studenten REVAKI in de musculoskeletale aandoeningen is het aanbod erg beperkt. De commissie stelt vast dat de internationalisering in het programma sinds enkele jaren meer aandacht krijgt, maar vraagt bijkomende initiatieven te ondernemen, zoals de systematische uitbouw van stageplaatsen in het buitenland via internationale contacten van docenten. De commissie stelt vast dat de opleiding procedures heeft beschreven voor curriculumhervormingen en dat medewerkers van de PHL betrokken zijn bij eventuele aanpassingen aan het gezamenlijk georganiseerde programma.

De commissie beoordeelt het facet 'samenhang van het programma' als voldoende. Zij stelt vast dat het programma van het eerste jaar voor beide taalvarianten is opgebouwd uit leerlijnen, die binnen hetzij de academische, de academisch/professionele en de professionele competenties vallen. Docenten overleggen over de inhoud van de opleidingsonderdelen behorende tot dezelfde leerlijn binnen de didactische teams. De opbouw aan de hand van inhoudelijke leerlijnen is volgens de commissie duidelijk en bevordert de verticale samenhang. De commissie stelt daarnaast een duidelijke horizontale samenhang vast tussen de verschillende leerlijnen. De commissie is van mening dat de opleiding een samenhangend programma heeft samengesteld, zonder overbodige overlap. De commissie apprecieert het aanbieden van interuniversitair georganiseerde afstudeerrichtingen, maar vraagt de opleiding verdere inspanningen te doen om de programma's van de bacheloropleidingen beter te laten aansluiten op de programma's van de gezamenlijk ingerichte masteropleidingen.

De commissie beoordeelt het facet 'studielast' van de masteropleiding als goed, van de afstudeerrichting REVAKI in de Muskuloskeletale aandoeningen als voldoende en van de

Pagina 5 van 15 Engelstalige masteropleiding als voldoende. De commissie is positief over systematische kwantitatieve en kwalitatieve studielastmetingen en over de opvolging hiervan. De commissie constateert dat studenten de studielast niet als te hoog ervaren, behalve in de Engelstalige masteropleiding, waarin zij het eerste jaar van het modeltraject als zeer belastend ervaren. De studenten van de afstudeerrichting REVAKI in de musculoskeletale aandoeningen geven aan de commissie aan piekbelasting te ervaren op het einde van het jaar omdat alle examens voor deze afstudeerrichting en voor de Engelstalige masteropleiding tijdens één examenperiode op het einde van het jaar worden georganiseerd. De commissie stelt vast dat de opleiding aandacht heeft voor studiebelemmerende en -bevorderende factoren, maar vraagt bijkomende inspanningen te doen om de piekbelasting in de Engelstalige masteropleiding en de afstudeerrichting REVAKI in de musculoskeletale aandoeningen te verminderen. Verder valt het de commissie op dat gezien het beperkt aantal stageplaatsen, studenten ook stages moeten doen tijdens de zomermaanden. De commissie erkent dat door het groeiend aantal studenten, het moeilijker wordt om voor iedereen voldoende stageplaatsen te vinden tijdens het academiejaar, maar vraagt de studenten niet te verplichten om tijdens de vakantieperiodes stages te doen.

De commissie beoordeelt het facet 'toelatingsvoorwaarden' als voldoende. De commissie stelt vast dat de opleiding de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de masteropleiding hanteert. De procedures betreffende de toelatingsvoorwaarden zijn volgens de commissie duidelijk omschreven. In de regel stromen vooral studenten met een bacheloropleiding REVAKI in. De commissie stelt vast dat de opleiding duidelijke procedures betreffende de aanvraag van EVC/EVK's heeft omschreven. De commissie moedigt de opleiding aan de ambitie te realiseren om, door een goede samenwerking onder de organiserende instellingen, beter in te spelen op de verschillende profielen van de instromende studenten. Daarnaast merkt de commissie op dat de afstudeerrichting als REVAKI in de ouderenzorg weinig studenten aantrekt. De commissie vraagt de opleiding meer inspanningen te doen om meer studenten te motiveren voor deze specialisatie te kiezen. De commissie stelt vast dat de voorkennis van de kandidaat-studenten voor de Engelstalige masteropleiding voorafgaand aan inschrijving wordt getoetst. In de Summer school krijgen de studenten tevens een basisprogramma in de revalidatiewetenschappen aangeboden dat verondersteld wordt als basiskennis. Studenten geven de commissie aan geen problemen te hebben met de instroom. De commissie stelt echter vast dat de toelatingsvoorwaarden voor de Engelstalige masteropleiding niet transparant omschreven zijn en vraagt de opleiding dat te verbeteren. Verder waardeert de commissie het peilen van de kennis van het Engels bij instroom, maar vraagt te waken over de moeilijkheden tijdens stages als gevolg van de gebrekkige kennis van het Nederlands.

Het facet 'studieomvang' voldoet aan de criteria. De masteropleiding bestaat uit 2 studiejaren van elk 60 studiepunten. In totaal wordt dus een opleidingsprogramma georganiseerd van 120 studiepunten. Hiermee voldoet de opleiding aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een master.

De commissie beoordeelt het facet 'afstemming tussen vormgeving en inhoud' als voldoende. Zij stelt vast de opleiding voor beide taalvarianten de centraal ontwikkelde visie op onderwijs en leren van de KU Leuven overneemt, waarin de student beschouwd als verantwoordelijke voor het eigen leerproces, die steeds minder sturing nodig heeft naarmate de opleiding vordert. De commissie constateert echter dat deze visie te weinig bekend is bij de docenten en vraagt maatregelen te nemen om tot een gezamenlijke onderwijsvisie te

Pagina 6 van 15 komen die gedragen wordt door alle docenten van de opleiding. De commissie waardeert de creativiteit bij de invulling van de hoorcolleges ter verbetering van de interactie, maar is van mening dat er te weinig ruimte is voor vernieuwende werkvormen. De commissie moedigt de opleiding aan een voornemen voor meer variatie in de werkvormen te realiseren. De commissie suggereert de docenten te stimuleren om intensiever samen te werken en te overleggen met het oog op betere afstemming per opleidingsonderdeel en innovatie van de werkvormen. De commissie stelt vast dat door de sterk gestegen instroom de groepen voor de practica op beide locaties erg groot worden. De commissie is tevreden over de kwaliteit van de handboeken en het cursusmateriaal. De commissie is positief over het gebruik van de elektronische leeromgeving, maar suggereert deze nog meer als een interactief instrument te gebruiken. Tot slot stelt de commissie vast dat per afstudeerrichting de participerende docenten, weliswaar in onderling overleg, erg autonoom zijn in het hanteren van een onderwijsvisie en de keuze voor werkvormen. De commissie beveelt aan om verder te groeien naar intensere samenwerking en afstemming betreffende het didactisch concept en het gebruik van werkvormen.

De commissie beoordeelt het facet 'beoordeling en toetsing' als voldoende. De commissie merkt weinig innovatie op betreffende de toetsvormen die de opleiding hanteert en moedigt de opleiding aan om een toetsbeleid, inclusief visie op toetsen, te formuleren en meer innovatief te zijn in het zoeken naar toetsvormen die optimaal aansluiten bij de te toetsen competenties. De commissie acht de examenvragen die zij kon inkijken van een degelijk niveau. Zij meent dat per afstudeerrichting de participerende docenten, weliswaar in onderling overleg, erg autonoom zijn in de keuze van de toetsvormen en suggereert per afstudeerrichting een toetsbeleid te formuleren en afstemming te zoeken betreffende de vorm en inhoud van de toetsen. De commissie waardeert de goede afstemming tussen de docenten betreffende de leerstof en de toetsing van de practica. De commissie vraagt de opleiding na te gaan hoe studenten meer feedback kunnen ontvangen op de praktijkoefeningen en de papers. De commissie stelt vast dat er in het kader van de interuniversitaire samenwerking een gezamenlijk Onderwijs- en examenreglement (OER) is opgesteld voor alle masteropleidingen REVAKI. Zij constateert dat studenten tevreden zijn over de informatieverschaffing met betrekking tot de examens. De commissie stelt dat de examenplanning vroeg bekend is, en dat de student een zekere mate van keuzevrijheid heeft in de planning van de examens. De studenten krijgen de mogelijkheid hun examens in te zien en feedback te vragen. De commissie constateert dat voor beide taalvarianten in principe iedere docent autonoom is in het organiseren van de toetsing van zijn/haar (deel)opleidingsonderdeel, maar dat de coördinator van ieder opleidingsonderdeel instaat voor de kwaliteitsbewaking van de toetsing. De commissie suggereert van de overlegmogelijkheden binnen de POC gebruik te maken om de toetsing per opleidingsonderdeel ook inhoudelijk af te stemmen. De commissie stelt vast dat studenten in verband met de examens terecht kunnen bij de examenombuds van de instelling waaraan ze zijn ingeschreven en hiermee bekend zijn. Op basis van de stagedossiers die de commissie kon inkijken, stelt ze vast dat de evaluatie aan de hand van de stagedossiers uitgebreid en degelijk is.

De commissie beoordeelt het facet 'masterproef' als goed. De commissie is positief over de onderverdeling in twee delen en stelt vast dat de opleiding voor beide taalvarianten het niveau van de masterproeven bewaakt. Studenten weten wat er van hen verwacht wordt. De commissie waardeert dat de opleiding het spectrum van mogelijke onderwerpen breed invult, en dat ook beroepsmaatschappelijke thema's en klinisch onderzoek aan bod komen. De commissie is zeer tevreden over de begeleiding van de masterproeven, mede door de

Pagina 7 van 15 goede inbedding van de masterproeven in de bestaande onderzoekstructuur. Studenten kunnen gebruik maken van de onderzoeksinfrastructuur van hun instelling en worden ingebed in onderzoeksgroepen en de lopende doctoraten. Hierdoor ontstaat er volgens de commissie een laagdrempelige interactie tussen de onderzoekers en de masterstudenten. Studenten geven de commissie aan dat ze over het algemeen positief zijn over de begeleiding van hun masterproef. De commissie vraagt de opleiding om betere afstemming tussen de promotoren te waarborgen. De schriftelijke neerslag van een masterproef moet de vorm hebben van een wetenschappelijk artikel. De commissie stelt tot haar tevredenheid vast dat de meeste studenten de raad opvolgen om de masterproef in het Engels te schrijven. De commissie stelt vast dat de opleiding een procedure heeft opgesteld om de beoordeling voor alle studenten zo identiek mogelijk te laten verlopen en is van mening dat de beoordelingsprocedure goed is uitgewerkt, waarbij rekening wordt gehouden met zowel het proces als het product en ook voor duo-opdrachten een aparte beoordeling mogelijk is.

Inzet van personeel

De commissie beoordeelt het facet 'eisen professionele en academische gerichtheid' als goed. Zij stelt vast dat de meerderheid van de docenten actief betrokken is in onderzoek en hierover terugkoppelt naar het onderwijs. De commissie constateert dat de wetenschappelijke deskundigheid van de docenten hoog is en dat studenten deze waarderen. De commissie stelt vast dat recent doctoral schools werden opgericht met het oog op onderzoekkundige en onderwijskundige professionalisering. De commissie stelt vast dat veel docenten aan de KU Leuven deeltijds een klinische aanstelling hebben. De commissie beveelt aan dat docenten hun internationale contacten nog meer inzetten bij de versterking van de internationalisering van het onderwijs, onder andere ten behoeve van het zoeken van kwaliteitsvolle stageplaatsen in het buitenland.

De commissie beoordeelt het facet 'kwantiteit van het personeel' als voldoende. Zij constateert dat de student/docent ratio ongeveer 30 bedraagt voor de masteropleiding. De commissie vraagt te waken over het evenwicht tussen wetenschappelijk onderzoek en onderwijs in de taakomschrijving. De commissie vraagt maatregelen te nemen om de toenemende studenteninstroom goed op te vangen zonder de werkdruk van de assistenten te verhogen. De commissie vraagt meer aandacht voor het genderevenwicht in het hoger kader.

De commissie beoordeelt het facet 'kwaliteit van het personeel' van de masteropleiding als goed en van de Engelstalige masteropleiding als voldoende. De commissie is van mening dat de opleiding voor beide taalvarianten een degelijk, centraal gestuurd, personeelsbeleid voert. De commissie waardeert de aandacht voor de onderwijskundige kwaliteiten van de kandidaat docenten. De commissie is positief over het evaluatie- en bevorderingsbeleid, met aandacht voor de prestaties op het vlak van onderwijs. De resultaten van de docentevaluaties worden met de betrokken docenten besproken en indien nodig opgevolgd. De opleiding voorziet volgens de commissie in een goede docentondersteuning. De commissie is positief over het centrale en facultaire aanbod aan navorming, maar is van mening dat het minder vrijblijvend kan worden aangeboden. De commissie vraagt ten aanzien van de Engelstalige variant de problematiek betreffende de taalvaardigheid Engels van de docenten in kaart te brengen en de nodige maatregelen te nemen om hieraan te verhelpen.

Voorzieningen

Pagina 8 van 15 De commissie beoordeelt het facet 'materiële voorzieningen' van de masteropleiding en van de Engelstalige variant goed. Zij stelt vast dat studenten in principe gebruik maken van de faciliteiten van de twee betrokken instellingen. Het is volgens de commissie aangewezen te blijven streven om de lessen per dag te concentreren op een locatie, zodat de verplaatsingen voor de studenten tot een minimum worden beperkt. De commissie stelt vast dat de studenten toegang hebben tot de nodige domeinspecifieke voorzieningen, sportinfrastructuur en voldoende leslokalen en aula's. De opleiding beschikt volgens de commissie bovendien over degelijke onderzoeksinfrastructuur. De commissie stelt tijdens de rondgang vast dat de studenten toegang hebben tot een goed uitgeruste bibliotheek.

De commissie beoordeelt het facet 'studiebegeleiding' als goed. Zij stelt vast dat de doorstroomvoorzieningen op centraal niveau zich vooral richten op de studietrajectbegeleiding. De opleiding voorziet in vakinhoudelijke studiebegeleiding tijdens monitoraten en biedt tussentijdse toetsen voor een aantal opleidingsonderdelen. De commissie is positief over de invulling van het monitoraat, ter ondersteuning van de studie. De commissie stelt vast dat de ombudspersoon een bredere taakinfilling heeft dan enkel het verwerken van klachten, en ook functioneert als een spilfiguur waarbij studenten terecht kunnen met studie- en studentenvragen en psychosociale problemen. Studenten geven de commissie aan dat het contact met de ombudspersoon laagdrempelig is. De commissie spreekt haar waardering uit over de begeleiding van studenten met een (tijdelijke) functiebeperking.

Interne kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt het facet 'evaluatie resultaten' van de masteropleiding en de Engelstalige variant als goed. De commissie stelt vast dat de KU Leuven in haar strategisch plan de ontwikkeling en opvolging van de kwaliteit centraal stelt en een duidelijke visie heeft over de kwaliteitszorg. Zij wordt hierin goed ondersteund door de centrale en facultaire diensten. De commissie stelt vast dat minstens om de twee jaar ieder opleidingsonderdeel bij de studenten wordt bevestigd via een elektronische enquête. De opleiding doet veel inspanningen om de studenten te motiveren de enquêtes in te vullen. De commissie is positief over de organisatie van hearings. De commissie is tevreden over de terugkoppeling van de resultaten. De commissie stelt vast dat studenten de begeleiding op de stageplaats evalueren via een online vragenlijst, waarvan de resultaten worden besproken met de stagebegeleiders en stagetitularissen. De commissie stelt vast dat de opleiding opmerkingen over de invulling van de weekendstages ter harte heeft genomen en verbetermaatregelen heeft uitgewerkt. De commissie waardeert de inspanningen om alumni te bevestigen, maar stelt vast dat de responsgraad op de bevestigingen erg laag is en vraagt na te gaan hoe deze kan worden verhoogd. De commissie beveelt aan de medewerkers door middel van formele enquêtes de kans te bieden anoniem feedback te geven op de kwaliteitszorg. De commissie is op basis van bovenstaande bevindingen van mening dat de studenten voldoende mogelijkheden krijgen om via formele weg de opleiding te evalueren. Ze stelt echter vast dat de evaluatie van de gezamenlijk ingerichte opleidingsonderdelen niet eevormig gebeurt, maar volgens de systematiek van de instelling waar de bevestigde student ingeschreven is. Ook verschilt het kwaliteitszorgbeleid per afstudeerrichting afhankelijk van de coördinerende instelling. De commissie vraagt de opleiding te streven naar een betere interuniversitaire afstemming betreffende de organisatie van de kwaliteitszorg.

De commissie beoordeelt het facet 'maatregelen tot verbetering' van de masteropleiding en van de Engelstalige variant als goed. De commissie stelt vast dat de opleiding op basis van

Pagina 9 van 15 de resultaten van de enquêtes verbetermaatregelen opzet die consequent worden opgevolgd. De commissie is positief over de centrale rol van de POC in de kwaliteitszorg. De commissie waardeert het dat de opleiding de aandachtspunten kent, maar er voor kiest om duidelijke prioriteiten te stellen. Er is volgens de commissie binnen de KU Leuven een opvolgingsbeleid in het geval van een negatieve docentenevaluatie. De commissie vraagt de opleiding na te gaan hoe de stakeholders meer systematisch kunnen worden geïnformeerd over genomen verbetermaatregelen. De commissie is van mening dat de opleiding inspanningen heeft geleverd ter verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, maar nog verder werk kan maken van het verbeteren van het concept van de stage. De innovatie van de onderwijs- en de toetsvormen alsook de internationalisering blijven volgens de commissie aandachtspunten.

De commissie beoordeelt het facet 'betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' als voldoende. De commissie is van mening dat binnen de POC, het centrale orgaan van de opleiding waarin ook medewerkers van de PHL zijn vertegenwoordigd, een goede vertegenwoordiging van alle betrokkenen aanwezig is. De commissie moedigt de opleiding aan het overleg binnen de didactische teams te continueren. De commissie stelt vast dat de studenten tevreden zijn over de mogelijkheden voor inspraak, onder andere binnen de POC. Interesse voor participatie aan de POC is wisselend, maar de programmadirecteur levert inspanningen om de studenten te betrekken. De commissie vraagt de opleiding na te gaan hoe de studenten actiever kunnen worden betrokken bij de kwaliteitszorg van de opleiding. De commissie stelt vast dat de opleiding het werkveld betreft bij de opleiding en dat het werkveld de betrokkenheid bij de opleiding waardeert. De commissie suggereert de tegemoetkoming aan stagebegeleiders in de vorm van een wetenschappelijk medewerkersstatuut en tegemoetkoming van bijscholingskosten uit te breiden naar alle stagebegeleiders. De commissie acht de betrokkenheid van de alumni bij de opleiding eerder beperkt. De commissie beveelt aan een actiever alumni-beleid te voeren op het niveau van de opleiding zelf, en via navormingsinitiatieven het werkveld (stagementoren) en de alumni meer te betrekken bij de opleiding. De commissie stelt vast dat alle betrokkenen minstens notie hebben kunnen nemen van het zelfevaluatie-rapport en feedback hierop hebben kunnen geven. Op basis van deze en bovenstaande bevindingen stelt de commissie vast dat alle geledingen in voldoende mate betrokken zijn bij de opleiding.

Resultaten

De commissie beoordeelt het facet 'gerealiseerd niveau' als goed. Zij stelt vast dat de alumni en het werkveld tevreden zijn over het niveau van de opleiding en de kwaliteiten van de afgestudeerden. De alumni van de Engelstalige masteropleiding geven aan de stage als een overbodig opleidingsonderdeel te beschouwen, omdat hun vooropleiding sterk praktijkgericht was. Een ruime meerderheid van de alumni is tevreden over de opleiding. De commissie constateert dat de studenten, inclusief die in de Engelstalige taalvariant, de vooropgestelde doelstellingen bereiken. De commissie stelt vast dat de uitgaande en inkomende studentenmobiliteit minimaal is, maar dat studenten die een buitenlandervaring hebben opgedaan wel positief zijn over de ondersteuning vanuit de instelling. De commissie vraagt de opleiding meer in te zetten op het aanbieden van interessante buitenlandse stageplaatsen, maar ook te zoeken naar mogelijkheden om in het buitenland opleidingsonderdelen op te nemen. Daarnaast beveelt de commissie aan de studenten actiever te stimuleren een buitenlandervaring op te doen. Anderzijds is de commissie positief over de wisselwerking tussen de studenten uit de Nederlandstalige masteropleiding en die uit de Engelstalige masteropleiding.

De commissie beoordeelt het facet 'onderwijsrendement' als voldoende. Zij constateert dat de opleiding bewust geen streefcijfers formuleert, maar wel het studierendement bijhoudt. De commissie beveelt de opleiding op beide locaties aan realistische streefcijfers vast te leggen. Op basis van de slaagcijfers stelt de commissie vast dat het onderwijsrendement doorheen de jaren constant is. Tussen de 90 en 100% van de studenten behalen 75% of meer van het aantal opgenomen studiepunten. De commissie stelt vast dat het studierendement in de Engelstalige master iets lager ligt dan in de reguliere master. In het eerste masterjaar behaalt tussen de 75 en de 100% van het aantal studenten 75% of meer van het aantal opgenomen studiepunten, in het tweede masterjaar is dit tussen de 80 en 100%. De commissie stelt vast dat meer dan 95% van de studenten het diploma binnen de voorziene twee jaar behaalt. De voorbij drie academiejaren doet geen enkele student er langer dan drie jaar over en zijn vrijwel geen studenten afgehaakt in de masteropleiding. De commissie is van mening dat het studierendement en de doorstroom goed is.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Pagina 11 van 15 **4. Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.
Master / MSK

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	G (MSK: V)
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	G
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

Pagina 12 van 15 De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.
EMA

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	G
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	G
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	G
		6.2 onderwijsrendement	V

5. Eindoordeel: positief

Pagina 13 van 15 **6. Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

betreffende de accreditatie van de Master of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie / Master of Science in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy (master) van de Katholieke Universiteit Leuven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder Art. II.133 – 138, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie / Master of Science in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy (master) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding met de volgende afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd: (voor de Nederlandstalige variant):

- revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij musculoskeletale aandoeningen,
- lerarenopleiding,
- revalidatiewetenschappen en kinesitherapie in de geestelijke gezondheidszorg,
- revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij neurologische aandoeningen,
- revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij inwendige aandoeningen,
- revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij kinderen,

en (voor de Engelstalige variant):

- Rehabilitation Sciences and Physiotherapy in Mental Health Care,
- Rehabilitation Sciences and Physiotherapy for Internal Disorders,
- Rehabilitation Sciences and Physiotherapy for Musculoskeletal Disorders,
- Rehabilitation Sciences and Physiotherapy for Neurological Disorders,
- Rehabilitation Sciences and Physiotherapy in Children.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 19 maart 2014

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

---

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 26 augustus 2013 heeft de instelling van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de accreditatietermijn en een tekstuele aanpassing.

² Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 28 februari 2014 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp van accreditatierapport. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen van het accreditatierapport.

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling:	Naamsestraat 22 - bus 5000 BE-3000 LEUVEN België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Science in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie / Master of Science in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	120 studiepunten
– opleidingsvarianten Nederlandstalige variant, Engelstalige variant: studietraject voor werkstudenten:	geen
– afstudeerrichtingen	<i>Nederlandstalige variant</i> revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij musculoskeletale aandoeningen; lerarenopleiding; revalidatiewetenschappen en kinesitherapie in de geestelijke gezondheidszorg; revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij neurologische aandoeningen; revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij inwendige aandoeningen; revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij kinderen.
	<i>Engelstalige variant</i> Rehabilitation Sciences and Physiotherapy in Mental Health Care; Rehabilitation Sciences and Physiotherapy for Internal Disorders; Rehabilitation Sciences and Physiotherapy for Musculoskeletal Disorders; Rehabilitation Sciences and Physiotherapy for Neurological Disorders; Rehabilitation Sciences and Physiotherapy in Children.
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands/ Engels
– (delen van) studiegebieden	Bewegings- en revalidatiewetenschappen
– bijkomende titel	geen